

Mladočovské vidleškové

Kde zdravý selský prostě dává rozum

Z obsahu čísla

Úvodník

Člověk a kámen

Anekdota o sedlákově a četníkovi

Pořádek a hodnota našich odpadků

Daň ze psa byla v Anglii již v roce 1796

DČOV: mají pro Mladočováky smysl?

Jasná zpráva o novele tiskového zákona č. 305/2013 Sb.

Vzpomínka na pana Jana Košnara

Včerejší děti: tip na film nejen ke Dni matek

Dětský koutek

Anglický koutek

Vtip

Většina Zimy již zmizela za kopečkami. Mladočovem neprocházela za krutých mrazů, ale snad splnila svůj účel. Jen pár dnů v lednu to vypadalo, že si příroda dlouho nezdrímne. 20. března na novoluní nastane rovnodennost a na křídlech ptáků k nám konečně přiletí Bohyně jara Vesna. 4. dubna tu máme úplněk a první neděli po něm zase Velikonoce, nebo-li Zmrtvýchvstání Páně. A vajíčka, zajíčky a beránky k jídlu – na sladko či na slano.

Obklíčení zeměmi, v jejichž jazycích je to samý január a február, je s podivem, že si čeština udržela původní názvy i jarních měsíců s vazbou k přírodě: březen, v němž mají být březí zvířata (a, jak doufám, také naše kráva,) a rašit břízy; duben, kdy se i duby probouzejí; a květen, kdy už i nejospalejší stromy musejí rozkvést (jinak běda - skončí v ohni udírny). Čas kvetoucích stromů je krásné, ale krátké období.

V Japonsku, kde jsem přes dva roky žila, se rozkvetlé sakury na jaře staly symbolem pomíjivě

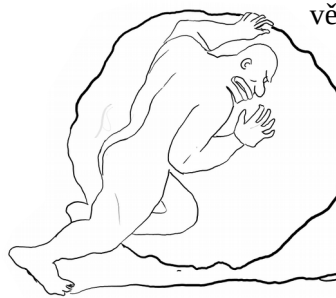
krásy. A také pomíjivého života. To proto si je piloti kamikaze malovali na své stroje. Postup “třešňové fronty” tam hlásí ve zprávách v TV v rámci předpovědi počasí. Nejprve rozkvetou už v lednu na jihu na Okinawě a až v květnu dorazí na Hokkaidó. Lidé dostanou i v práci volno, aby se pod nimi scházeli, nechali na sebe sněžit okvětní lístky, svačili a trochu (no, někdy docela hodně) popili. Však sakury všechno vidí.

I naše příroda nám ukazuje své zázraky v podobě sněženek, bledulí, podbělů, petrklíčů a narcisů, které se derou na světlo. Včely nevědí, kam dřív letět. V pomíjivém světě máme jistotu, že zase přijde jaro. Tak ho zase přivítejme, pozvěme do svých domovů a užívejme si ho, než zase pomine.

Věra

Člověk a kámen

Byl jednou jeden člověk, který celý svůj život věnoval tomu, aby potěšil Boha. Každý den se probouzel, modlil se a ptal se Boha, co si přeje, aby pro Něho udělal. Jedné noci k tomu člověku ve spánku promluvil Bůh: “Běž ven a

tlač do kamene.” Na druhý den ráno muž vyšel ven a uviděl na přední zahrádce ohromný bludný kámen. Celé dny ten člověk do něho tlačil, jak nejvíce jen mohl, dřel dnem i nocí, až se mu pot řinul po tváři a oděv na zádech promočil. Ze dnů se stávaly noci, týdny, měsíce, roky. Nakonec jednoho rána člověk uslyšel v hlavě jiný hlas. Hlas začal pochybovat: “Proč bych měl pořád tlačit do toho kamene? Tak dlouho jsem už otročil a ten kámen se nepohl ani o píd’. Celou

dobu jenom tlačím na kámen a nic se neděje, určitě něco dělám špatně a znelíbil jsem se Bohu." A tak člověk tlačít přestal.

Té noci k němu přišel Bůh ve snu. Zeptal se ho: "Proč jsi přestal dělat to, o co jsem tě požádal?" Člověk odpověděl: "Bože, každou bdělou chvíli jsem trávil tím, že jsem dělal to, co jsi mi řekl, abych dělal, ale kamenem pohnout neumím. Pověz mi, prosím, co dělám špatně?" Na to Bůh odpověděl: "Žádal jsem tě, aby jsi do kamene tlačil, ne aby jsi s ním pohnul. Po celou dobu, co sis myslel, že čekáš jen na to, až se změní kámen, nehleděl jsi na to, jestli náhodou nedošlo k jiným změnám. Podívej se na své paže, jsou tak silné a šlachovité. Popatři, jak se ti osvalily nohy a záda. Všechno jsi obětoval jen úkolu, který jsi měl po ruce, a tvá mysl a též vůle zesílila, jak nikdy před tím. Zatímco jsi čekal, že se něco změní na venku, přehlédl jsi tu změnu, která se stala vevnitř." (Přeloženo z angličtiny, původ nám neznámý)

Anekdota o sedlákově a četníkovi

Připomeňme si zde jednu dobovou anekdotu, která se v českých zemích prý povídala někdy po roce 1848. Anekdota je kvůli přeregulovanosti společnosti, různým zákonům od nás a z Bruselu, zvýšené elektronické kontrole občana a různým návodům na každý náš krok i dnes víc než aktuální. Někdy v pol. 19. stol. byla prý někde v Podhájí také četnická stanice. A o tom, že občané Mladočova a okolních osad neměli četníky moc rádi, svědčí i slova z knihy Františka Kučery: "...Kouřit tabák mimo seknicu nikdo nesměl ve stavení, sirky v kapse taky ne – pod pokutou...Lidé se jich báli jako čertů...Pokutu žádný nechtěl zaplatit, radši šel do arestu a byl tam 24 hodin, někdy až 5 dní nebo víc." I v seriálu Sňatky z rozumu upravuje holič císaři Františkovi Josefovi (R. Hrušínský) vous a císař chce po něm vědět, o čem si povídá lid. Má pro něho nový vtíp: "K popukání, jeho Jasnosti, k popukání..." A my ho zde (na rozdíl od seriálu) dopovíme, zkrátka zde je ta anekdota: "Sedlák po ránu zapřahal koně před svým gruntem. Kolemjdoucí četník se zamračil a zahájil šetření, neboť zjistil, že na domě chybí cedule s číslem popisným. To byl přestupek číslo 1. Sedlák se začal horlivě omlouvat. Ceduli prý shodil vítr, má ji doma a hned pro ni doběhne. Tím se ovšem dopustil přestupku číslo 2, neboť opustil koňský potah. Četník mezitím zahlédl na dvoře volně pobíhajícího psa. Ještě než si stačil přestupek číslo 3 zapsat, vyšla z domu selka s řevavým

popelem, čímž se dopustila přestupku číslo 4, totiž neopatrného zacházení s ohněm. Načež vracející se sedlák přival pohrom zkroušeně komentoval slovy: Člověk se už ani nemůže pohnout, aby se neprotivil zákonu!" čímž se dopustil přestupku číslo 5, protože hovořil neslušně a kladl odpor četníkovi.

Pořádek a hodnota našich odpadků

Příroda to má zařízeno tak, že v ní skutečný "odpad" neexistuje. Strom vyroste, vykvete, listy opadají, zetlí a vrátí se v podobě prvků do půdy, ze které zase vyroste tráva. A tak to jde pořád dokola v uzavřeném cyklu.

Bývaly časy, kdy umělých odpadků s dlouhým poločasem rozpadu bývalo málo, rohlíky v obchodě se nakupovaly jen do papírových sáčků, které pak ve třídě děti nafoukly a s pořádnou ránou praskly - nejlépe spolužákovi přímo do uší. Šampony se prodávaly ve skle, pamatuju takové malé skleničky - jedna bývala zelená a druhá žlutá jako vaječný koňak.

Moderní civilizace produkuje odpadů více a dokonce odpady, které nejsou viditelné a na první pohled hmatatelné. Mají s námi souvislost, protože vznikají při procesu výroby produktů v jiných koutech světa, kde nemají takovou přísnou ekologickou legislativu (ale kupujeme je). Odpad, který produkuje dnešní civilizace, budou možná jednou muset zaplatit naši vnuci.

Lidé z venkova kdysi pracovali, žili a pekli si i chleba. Na nákup se tak často nejezdilo, snad na výroční jarmark a používali se koně, které snadno klíčkem nenastartujeme. Skoro nic nepřišlo na zmar. Děravé staré hrnce, pokud už nešly zavařit, se ve dvoukoláku odvezly někam do škarpy u lesa na černou skládku, zbytek odpadků se prostě spálil v peci.

Později lidé nakupovali více, oheň zlikvidoval i plasty a cvičky (jak říkal ve svém pořadu Jan Kraus). Dnes většinou dojíždíme do měst do zaměstnání někam na úřady, nebo do nějaké "pracovní zóny". Pak se z ní přesuneme do "nákupní zóny". A nakonec jedeme domů do "spací zóny". A v tom obchodě, kde se zastavíme, mívají často potraviny v poloprázdných sáčcích a krabicích, a tak je toho odpadu požehnaně, třebaže ho úzkostlivě třídíme. Jeden náš známý kvůli tomu dokonce dostal nápad zřídit "bezobalový obchod" v duchu hesla "konec uposr...ého pytlíčkování". Jde

mu to ale jen v omezené míře, protože obal, který jinak produkt pomáhá prodávat, chrání potraviny také před žluknutím.

I na venkově se objevily popelnice na směsný odpad (i když jejich původní účel vyplývá ze slova “popel”), díky čemuž máme jistě čistší příkopy, lesy i vzduch. Dnes sice netopíme cvičkami, ale zato třeba ovsem. Jak mi sdělil prodejce ovsa pro naše slepice v Dolní Újezdu: *“Družstvo zrušilo chov prasat. Tak si ještě přijedte, nebo v dubnu už oves nebude. Ten zbytek se spálí v bioplynce! No já to nevymyslel. Naši pradědové by nás bičem zbičovali, kdyby to viděli.”*

Zejména chalupáři třeba v okruhu 100 km od Prahy, mívají trvalý pobyt ve městě, ale hodně času tráví na chalupách – černé pytle odpadků často odkládali v neděli večer po cestě domů u malých veřejných odpadkových košů. Na náklady obcí pak musely být odvezeny. Někdy se tenoučký pytel rozpadl pod vlastní tíhou sám, nebo ho rozdrápal pes a vítr obsah rozmetal dřív, než Pražák dojel do Prahy.

To, že má někdo více nemovitostí sice zákonitě neznamená, že odpadků produkuje více, ale je zde riziko, že se hromadí na více místech republiky. To jistě neplatí pro chalupáře v Mladočově. Je ale možné obecně chápat, proč aspoň za jednu popelnici musejí platit i chalupáři. Některé obce tento problém měly, jiné ne. Ale stát raději zvolil paušální poplatek i pro neobydlené chalupy, který nezohledňuje to, že někteří si ten pytlíček s odpadky odvezou poctivě domů. Spravedlivější by asi bylo platit za odpad, který člověk opravdu vyprodukuje, jenže nejspíš by docházelo i k “únikům” skutečného množství odpadků komínem či vyhozením do příkopu.

Vyhláška “umožňuje” obci rozšířit okruh poplatníků a vybírat 500,- třeba od majitelů chaloupky čp. 25 za kravínem, kteří jsou zde 4 x do roka, žádnou popelnici ani nemají a nejspíš ji tam ani popelářský vůz nikdy nehledal. Využít institut úlevy by pak vyžadovalo obezřetnost, aby se pak někdo jiný necítil diskriminován. Snad by mohli mít slevu a nechávat po sobě jen pytel. Obec by musela vyjednat, zda by občané mohli používat pevné pytle bez loga. Nevím, čím to, ale když dám pevný pytel bez loga TS Hlinsko na víko popelnice, vždy mi ho vezmou.

Ještě jednou přesněji: to není stát, který zákonem od nás něco vymáhá, ale obec, která má jako nástroj k vybírání poplatku “právo” vydat vyhlášku, vyhlášku, kterou ona sama vydá (dle novelizovaného zákona) a která ji vybírat poplatky “umožňuje”. Je to její “právo”, ne povinnost. TS Hlinsko si ale údajně žádají od obce aktuální počet

občanů a chatařů a dle toho jí účtují za svoz odpadu. Dále účtují náklady za svoz tříděného a hřbitovního odpadu.

Podobně obce “mohou” vybírat třeba za parkovné a také vydat vyhlášku na vybírání poplatku za jakési zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace (aby bylo čím zaplatit třeba náklady na poruchová tlaková čerpadla objektů ve vlastnictví obce). Odkud přesně by se toto “zhodnocení” vzalo, čím je dáno i v osadách s rozptýlenou zástavbou, není zas tak jasné.

Do budoucna není vyloučeno, že na naše odpadky budou mít chuť dva supi: skládkaři (byznys s recyklací) a spalovny (byznys s přeměnou odpadů na energii). Zatím jsou spalovny v ČR jen tři (Brno, Liberec, Praha), ale odpadky na spálení bychom mohli vyvážet i do Němec - tam je zas někdy nemají čím krmit.

Vzhledem k tomu, že jakýsi pořádek v odpadech být musí, řídí se občané zákony. Vzhledem ale k tomu, že topíme v bioplynkách i ovsem, nemyslíme si, že ti naši předkové byli o tolik hloupější než my, a tak se to ani s “pořádkem” možná nemusí přehánět. Ostatně už Hitler měl velký cit pro “pořádek”.

Daň ze psa byla v Anglii již v roce 1796

Předpokládejme, že si celkem rozumíme, když se řekne “pes”. Pokud jde o “daň ze psa” jako takovou, jde jistě v mnoha směrech o kontroverzní téma. Poprvé byla zavedena daň ze psa v Anglii již v roce 1796. Království tehdy totiž potřebovalo peníze na válku proti Francii. Zavedlo i daň z oken (tzv. *window tax* - dle počtu oken), z koní atp. Aby se tomu lidé vyhnuli, některá okna zazdili. Tehdy vypukla i bouřlivá diskuse o tom, zda je pes luxusem a prožírá jídlo, kterým by se raději měli krmit chudí, nebo zda je přirozenou součástí člověka, který ho po právu chová k ochraně svého majetku a pro citové naplnění.

Zejména větší města mají se psy dnes další náklady od sáček na hovínka, odchytem psů do útulků, až po případné utrácení psa. Něco jiného je chovat psa na venkově a něco jiného v Tokiu. Podle zákona č. 565/1990 Sb. existují v podstatě pro poplatky ze psa 2 sazby: **základní**, která může být až 1500,-, a **snížená** (třeba důchodci žijící čistě jen z důchodu): max. 200,-. Skutečnou výši (stejnou či nižší) si stanoví ale obce vydáním vyhlášky. Částka (na informač. letáčku obce) 500,- za druhého psa, která překračuje částku stanovenou naší obcí za

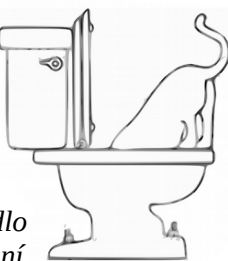
prvního psa o 400 % při vsí pravděpodobnosti ale *neodpovídá zákonu*. Podle něho může obec totiž žádat za druhého psa i od poplatníku s nižší sazbou max. jen o 50 % více, než je poplatek stanovený za prvního psa. Tedy od důchodců i od nás může naše obec za druhého a dalšího psa ze zákona požadovat při stanovení částky za jednoho psa 100,- jen 150,- ; kdyby maximální částka (důchodci) byla 200,- za prvního psa, za druhého psa by měli platit maximálně 300,-, ne 500,- .

Vyvstává ale především otázka, jaké “benefity” (tedy výhody) zde požívají občané zpětně, nebo jakou naopak “újmou” způsobuje těch pár psů starších 3 měsíců z vesničky Mladočov. Vysoká částka za druhého psa připomíná nedávno zrušenou čínskou populační politiku regulující počet Číňanů – jedno dítě, přídavky; druhé dítě, žádné přídavky; máte-li třetí dítě, platí naopak za něho rodiče daň státu.

Jestliže žádné protislužby za poplatek za psa neexistují a nemáme ani žádný doklad o tom, že je v Mladočově přepejskováno, abychom počet psů preventivně regulovali vysokým poplatkem za druhého psa, (tedy vycházíme-li správně z definice toho, co je to “pes” a nemáme-li pod pojmem pes na mysli skutečně už nic jiného než čtyřnohé zvíře), může někomu daň ze psa zavánět daní majetkovou. A to je “šikmou plochou” k daním z čehokoliv – z koček, koňů, oken a třeba z trakařů. Však jste možná viděli jednu českou pohádku (Tajemství staré bambitky), kde se říkalo: “Každý, kdo vlastní trakař, zaplatí jeden zlaták. Kdo nezaplatí, ten na to šeredně doplatí!”

DČOV: mají pro Mladočováky smysl?

“Koupelna byla očividně přístavba, dodatečný nápad - douška za hotovým dílem. Přilepili ji k jedné stěně salónu a jediné ze salónu se do ní dalo vstoupit...Protože jsem věděla, že mají dobrý zdroj vody, čerpadlo a rezervoár, zeptala jsem se paní Kettlové, proč si nezařídili záchod uvnitř domu. Popudila se. “Jo, aby mi každé chlívák, dyž se mu zachce na hajzl, coural skrz salón? Jestli začnem rozhazovat peníze jak vožralý námořníci, tak rozhodně né na žádný nóbl hajzly.”
Betty MacDonaldová: Vejce a já

Na úvod citace vypovídající o tom, co kdysi asi říkal zdravý selský na moderní záchod. Dnes nám to možná připadá legrační, a přece jen je v tom skryto zrno pravdy vzhledem k tomu, že na splachování

se používá pohřichu velké množství pitné vody. V určitých oblastech světa jí katastrofálně ubývá, a důsledkem sucha pak může nastat i migrace lidí – třeba až k nám - to už ale taková legrace být nemusí. Zkušenost s velkým suchem nemáme (zatím). Co bychom jim pokrokového poradili? WC a kanalizaci? Snad moderní suchou, tedy kompostovací ekotoaletu, která není ani klasickou kadibudkou, ale ani splachovacím záchodem.

Dobrym kompromisem pro šetrné nakládání s vodou mohou být u nás domovní čistírny, u kterých je možné využívat již jednou použitou pitnou vodu znova – třeba na splachování. “Ve světě je používán decentralizovaný způsob velmi často a v místech, kde je voda opravdu vzácná (např. na Středním Východě), jde o preferovaný způsob. V tradičních průmyslových zemích stále převládají zájmy stavebních firem, pro které jsou drahé zakázky na vybudování kilometrů kanalizace velmi výhodné...” píšou Parlamentní listy.

Pokud se jedná o novou nemovitost v obci, jejíž počet obyvatel se neblíží 2000 EO – což je náš případ, neboť spadáme do kategorie obcí do 500 EO (v případě osady Mladočov do 87 EO) - samozřejmě je možné uvažovat buď o domovní ČOV, nebo o nepropustné jímce na vyvážení, to je již daň za novou nemovitost. Ale například v Horním Újezdu přispěla obec novým domkům na nákup ČOV asi 20 tisíci korunami.

Majitelé starších nemovitostí mají ale spíš jímku, a to ne právě nepropustnou, či nevyvázejí ji zrovna pravidelně. Občas v nesouladu s legislativou vytáhnou přes cestu hadici, která funguje jenom pozdě večer, a pustí nepředčištěné odpadní vody do příkopu. Naštěstí na druhý den již není nic cítit a příroda to nějak zvládne – zvláště v létě. To vše dohromady se ovšem pořád děje jaksi v rámci “kolektivní zodpovědnosti” celé vesnice. Lze totiž pak zjišťovat, zda dochází v dané obci ke kolektivnímu, tj. tzv. “přiměřenému čištění odpadních vod” odebíráním vzorků vody (pokud nevyschlo koryto) 4 x ročně v nejbližším vodním toku pod obcí a sledováním emisních limitů specificky stanovených pro obce do 500 EO. Tedy nekontroluje se nic individuálně – ukaž mi ty a ty, jak nakládáš se splaškami, protože to by stát prostě asi nezvládl. Pokud by ale kdokoliv z Mladočova uvažoval o DČOV, za užitečné považujeme vědět toto:

Malá obec do 500 EO (či 87 EO v případě osady Mladočov, no, dobře tak ještě + 40 EO ze školy) nemá povinnost budovat kanalizaci s konečným napojením na komunální ČOV. Ale pokud by zde třeba jen na základě dupnutí si vedení obce byla vybudována (včetně šachet, které by byly umístěny

buď na pozemku majitele nemovitosti či pozemku obce), nastává zákonná povinnost všech takovýchto majitelů, aby svou nemovitost na veřejnou kanalizaci napojili. Je-li to technicky možné a ekonomicky únosné, což je kromě samot všude. *Povinnost vzniká tím, že kanalizace stojí na žebříčku priorit ochrany vod nejvýše (před jímkou atd.).* Současně, je-li napojeno aspoň 50 EO, začíná platit kanalizační zákon a řád.

V praxi to znamená, že ti, co mají propustné či nepropustné jímky, žumpy a čerpadla a hadice přes cesty atd., musejí na ně zapomenout, odstavit je, oželeť nevhodnou investici do nich a napojit se. Jak je tomu však u domovních ČOV?

K DČOV se váže mj. *povolení od vodosprávního úřadu vypouštět předčištěné vody* do povrchových vod (rybníček, potůček, dešťovka apod.) nebo do vod podzemních (to platí i pro zálivku ornice – stromy, zahrada, kdy ale nejde o vodní dílo), a je také třeba posudek hydrogeologa a Povodí Labe. Vypouštění odpadních vod je individuální záležitost, přičemž podmínky pro vypouštění jsou většinou pro různé nemovitosti a lokality odlišné, nelze tedy úplně srovnávat povolení mezi dvěma sousedy, podmínky v nich stanovené atd.

Takové povolení se ale vydává běžně *na dobu určitou - 10 let* - a pokud se mezitím v obci postavila kanalizace (a šachta už čeká před domem), pak končíme s tímto způsobem nakládání se splaškami dnem vypršení povolení, a pak se občan napojuje, protože mu vodosprávní úřad povolení *neprodlouží*.

V lokalitách, kde už je možnost napojení na kanalizaci, nebude vodosprávní úřad povolovat jiné způsoby vypouštění odpadních vod. Leda pro samoty (kde mohou čistit třeba pomocí ČOV, nebo prostě “přiměřeně”.) V případě nové ČOV (a v případě do pokročilé fáze plánované kanalizace) mu rovnou vydá *povolení jen do doby*, než kanalizace v obci bude.

Není jisté, zda kanalizace v Mladočově bude. Zda by se “našly” peníze a efekt kanalizace by za ně stál a jak dlouho by vydržel. Hlavní specialista ČOV pražského Hydroprojektu hovoří o velkých komunálních ČOV v malých obcích do 500 EO, že se do celostátních bilancí (zlepšení vody v řekách) promítnou prý jen nepatrně. Mají význam prý hlavně v zimě, kdy se v tocích prakticky zastavují samočistící procesy. Není jisté, zda seriózní veřejná debata o kanalizaci zde nebyla přinejmenším podceněna, zda byla vůbec zahájena a není tu přece jen relativně velký odpor (či malá podpora). Ostatně územní řízení je rozděleno: zvlášť pro Zrnětín + část Poříčí a zvlášť pro Mladočov. Mladočov by neblokoval Zrnětín. Do 16. 3. bylo možno podat

námítky k územnímu řízení. Vedení obce žádný problém se způsobem prezentace nabídky vybudovat kanalizaci nevidí, žádný problém zde pro ni neexistuje. Reálný počet příznivců kanalizace by ukázala buď formální anketa, v horším případě čas pokolaudační, kdy není vyloučeno, že podmínkou čerpání dotací by mohlo být rychle napojit 80 % objektů, což by se ale v praxi mohlo ukázat jako nesplnitelné, dokonce tváří tvář již postaveným šachtám, čekajícím na napojení.

Je řada obcí v ČR, ve kterých občané v anketách či referendu kanalizaci odmítli (Píšť, Trstenice, Čistá, Oldřiš, Liběšice, Petrovice...). Obzvlášť se to týkalo tlakových kanalizací, u kterých je známá poruchovost čerpadel (v Mladočově by se týkala fary a bohužel i “školy”) – a poruchovost by šla na náklady obce (všech).

Zpátky ale k domovním ČOVkám: Pokud není jisté, zda v naší vesnici ne/bude kanalizace, je to finanční riziko investovat peníze do nové domovní ČOV, kterou by mohl majitel nejpozději po 10 letech provozu vyřadit. Statečnější by sice mohli zkusit hrát “mrtvého brouka”, ale jasné je, že milionová kanalizace se nikde (a už vůbec ne ve vsi s rozptýlenou zástavbou) nebuduje pro **luxus volby**: tak si ji vybudujte a já se možná...možná (!) připojím.

Závěr: Pokud majitel (a bylo jich víc) nemovitosti podepíše smlouvu o umístění šachty na svém pozemku, čímž dá požehnání k územnímu řízení, ale současně si do smlouvy dá dovětek ve smyslu: “... *stavebník se zavazuje, že na mě nebude žádným způsobem vyvíjet nátlak na připojení, nejsem povinen realizovat toto připojení*”, *vyhrazuji si právo na připojení k DČOV*”, stavebník, spokojen, že získal podpis, mu to může s klidem přislíbit. Ví totiž (nebo by aspoň měl vědět, když už to plánuje), že tuto nepříjemnou práci (vynucení si připojení) za něho udělají jiné orgány (stavební úřad, oddělení životního prostředí či vodosprávní úřad) - stačí, aby jim dala obec či kdokoliv jen “podnět”. Například Dolní Újezd, který měl povinnost kanalizaci vybudovat ze zákona (je jich už 2000), již poslal na Oddělení životního prostředí v L. seznam majitelů nemovitostí, kteří nejsou připojeni, aby je zkontrolovalo (letos v květnu), jak nakládají se splaškami.

Dopsat si do smlouvy může vlastně každý sám, co chce, co nemusí, na co si vyhrazuje právo. Fantazii se meze nekladou. Může si tam napsat třeba: “*Nejsem povinen zůstat stát na červenou.*”

Otázkou však zůstává samozřejmě ne to, zda se chceme vystavovat pokutám a sankcím, ale spíš to, jakou důvěru máme mít ve stavebníka, který od občana přijme podepsanou smlouvu s takovým

dotatkem. Buď je nekompetentní, protože neumí a nechce nést zodpovědnost za to, aby občanovi podával přesné a úplné informace, nebo vědomě nejedná v jeho zájmu.

Jasná zpráva o novele tiskového zákona č. 305/2013 Sb.

Od 1. listopadu 2013 začala být účinná novela tiskového zákona, a sice zákon č. 305/2013 Sb. Pokud to někomu uniklo (nám ano), tak: cílem novely je posílení demokratické diskuse v obci zavedením opatření proti zneužívání radničních periodik (periodický tisk územně správních celků). Zákon zkrátka ukazuje, jak by měly noviny vypadat. Zákon do toho má co mluvit, protože zpravodaje radnic a obcí jsou financovány z veřejných prostředků. A že nejde o malé peníze, hovoří to, že to stojí zhruba půl miliardy korun ročně.

Důvodem změny zákona je to, že dosud tomu bylo v některých obcích či městech tak, že takovéto noviny byly PR nástrojem radnice, neboť psaly třeba: "...pan primátor pogratuloval k jubileu; pan primátor slavnosně přestříhl pásku; pan primátor zasadil strom" atd. Na tom sice není nic špatného, ale jde o to, že ze zákona nyní musí takové noviny poskytnout "přiměřený prostor" i opozici (jde o zákaz úplného potlačení opozičních názorů), a zajistit objektivitu a vyváženost periodika, bez ohledu na to, kdo vyhrál volby či kdo má pravdu. Vydavatel prý musí také povinně uvádět označení: „periodický tisk územního samosprávného celku.“ Otištěny by měly být názory zastupující postoje všech zainteresovaných stran (jak vedení územně samosprávného celku, opozičních zastupitelů či občanů).

Expert na otevřenost státní správy Oldřich Kužílek si tuto novelu chválí, neboť má podle něho přispět ke zvýšení informační hotnoty tiskovin. „Ve srovnání s rokem 2006, kdy jsme dělali první průzkum a zjistili, že pouze asi dvě procenta radničních periodik odpovídají principu vyváženosti, se situace dost zlepšuje,“ míní Kužílek. Jeho sdružení zkoumalo některá radniční periodika a zjistilo, že 2/3 jsou neobjektivní, a že se v mnoha případech jedná až o tvrdou cenzuru, o zneužívání periodik k sebepropagaci radnice za veřejné peníze. Kužílek dále vysvětluje: „... pokud se píše o jakékoliv aktivitě radnice, **neexistuje žádný apolitický obsah**. I zdánlivě neutrální zpráva o rekonstrukci náměstí či školní jídelny je politikum, protože vždy lze klást otázku, zda jde o správně vynaložené prostředky. Právě o tom je třeba vést legitimní debatu jak na zastupitelstvu, tak ve sdělovacím prostředku obce, ...měl by také zohlednit

existenci názorů, které nevyjadřují členové zastupitelstva, pokud jde o silný projev části veřejnosti.“

Obec Poříčí u Litomyšle má také zpravodaj a tak jsem poslala na obec žádost, a to rovnou na dva pokusy (poprvé chyběla nahoře adresa obecního úřadu, tak žádost prý z tohoto formálního důvodu neplatila), zda by se v nich nenašel malý prostor na kratinkou zprávu o tom, že existují stránky mladocov.cz. Na nich by si občané mohli otevřít v elektronické podobě třeba i Mladočovské vidle. Od obce jsem obdržela nakonec (po 2. pokusu) doporučený dopis s tímto strohým oznámením: „...sděluji Vám, že požadovaný text nebude otištěn v Poříčském zpravodaji.“

Vzhledem k tomu, že ve zprávě chybělo jakékoliv bližší odůvodnění, dosud přemýšlím, zda je Poříčský zpravodaj opravdu vydáván za veřejné prostředky, a tudíž se i na něho vztahuje novela tiskového zákona, nebo jestli za nim spíš nestojí s.r.o. či nějaký tajný soukromý sponzor.

Vzpomínka na pana Jana Košnara

Domeček uprostřed "kruháku". Takto jsme říkali domečku, v němž bydlel pan Košnar. Jen občas večer pár aut na něho zamíří svá potkávací světla, když se musejí otočit a okolo něho projet. Přes plot asi dosud visí silný šlahoun ostružin, které jsme občas ochutnali. Na zahradě kosa zaseknutá do země. Jako by se tu zastavil čas.

Když jsme poprvé skoro před šesti lety uviděli pana Košnara, zaujal nás svým starosvětským knírem oficíra jako z časů Rakouska-Uherska, ale i nerudným zabručením: "Jste tam zalezlí jak krtci!" Ale to on asi jen nevěděl, proč my lotři náplavky s ním nenavážeme kontakt, o který stál. Občas si vyšel pomalíčku na špacír či asi na autobus.

Jsme rádi, že jsme ho měli možnost trochu blíže poznat v adventním čase loňského roku těsně před tím, než jeho duši odvedl anděl strážný... Jestli nám měl někdy za zlé, že jsme k němu nebyli družnější a prý ho nepřizvali k nějaké té besedě, rozmáchl obě paže, překřížil je jak dirigent a řekl, že je vše odpuštěno a zapomenuto, tlustná čára, zkrátka - co jsme si, to jsme si - konec a pojďte dál.

V jeho vyhřáté tiché kuchyni prarodičovské generace, kde čas odměřují polínka dřeva, jsme uhašovali žízeň čepovaným pivem (na co jiného nás, nedružné nezmary, taky nalákat?) a vychutnávali si jablkový závin, který sám vlastnoručně upekl. Naučila ho to milovaná žena, kterou prý má na místním hřbitově. A na co se těšíte?, ptám se. "Až přijedou vnoučata. Ale za tři

dny mi už pak zas lezou na nervy.”

Věříme, že tam, kde je teď, už na ně dohlíží a bedlivě hlídá i nás všechny. Škoda, že jsme ho nenavštívili vícrát. Kdo ví, jestli mu třeba ty zimní večery nepřipadaly moc dlouhé. Zůstal tu po něm postmutnělý domek s osiřelou zahradou a živá vzpomínka v srdcích Mladočováků. Ať odpočívá v pokoji.

Včerejší děti: tip na film nejen ke Dni matek

Pohádek jsme si asi v době zimy všichni již dost užili, přesto mi z té nepřeborné směsi pořadů v paměti obzvláště uvízl jeden film, který bych vřele doporučila shlédnout nejen ženám maminkám – Včerejší děti. Tvůrce inspiroval údajně skutečný příběh Jenny

Cockellové. Částečně se odehrává v Irsku v době hospodářské krize 30. let, částečně v dnešní době kdesi v Americe. Tam žije těhotná Jenny Coleová a zdají se jí sny o jakémsi městečku s kostelem. Když o tom řekla své matce, ta ji přinesla obrázky z dětství, které Jenny nakreslila - jsou podobné jejím dnešním snům. S matkou vypátrají, že se jedná o městečko Malahide na pobřeží Irsku. Nakonec odlétá se svým skoro dospělým synem do Irsku, aby se k těm snům něco více dozvěděla. Je si totiž dost jistá, že nejde o sny, ale o vzpomínky na minulý život.

Film je vlastně o irské ženě Mary Suttonové, milující mamince několika dětí, která si svou vřelou náklonost k dětem uchovávala i v přetěžkých dobách bídy. Manžela se ona i děti bály. Když přišel domů, jako by domov oblehla mrazivá smrt. Těch málo peněz, co vydělaly i děti, utrácel po hospodách. Ve filmu je nástin krutého domácího násilí. Mary nebylo přáno, aby viděla své milované děti vyrůstat a s velikou lítostí je opouští, neboť po posledním porodu umírá. Nejstaršího asi 10letého chlapce požádala, aby držel rodinu, tedy všechny sourozence pohromadě, postaral se o ně a aby ji to slíbil.

Toto vše se vrací v živých vzpomínkách jiné ženě (Jenny) v jiné době, která má již svou jinou rodinu. Chce za každou cenu zjistit, co se s "jejími" dětmi stalo a zda náhodou ještě "její" milované děti z minulého života nežijí. Po dlouhém pátrání (hledá i ve farních knihách) se jí podaří najít v Irsku starý hrob ženy, kterou kdysi sama byla. Jsou u ní čerstvé květiny. Chce tedy čekat a zjistit, kdo jí ty květiny 60 let po smrti pořád ještě nosí.

Zda se ženě (duši matky) podaří zjistit, jak to dopadlo s jejími dětmi, nebudu těm, co film nikdy neviděli, prozrazovat. Působivý dojem z filmu umocňuje i překrásná hudba a zpěv ve starém gaelském jazyce. Téma reinkarnace, andělů, nesmrtelné duše a podobných duchovních či spíš esoterických témat je sice polem spíše žen, ale film měl velmi kladný ohlas i od mužů. Z kanálu YouTube, kde je film opatřený českými titulky, nebo ČSFD vybírám komentáře od mužů:

- *“Proč Česká televize nevysílá kvalitní filmy jako je tento a namísto toho nás denně krmí nejrůznějšími pitomostmi, škvárem a nekonečnými přiblblými seriály, které se netočí pro diváka, ale pro kapsu režisérů a herců?”*

- *“Moc děkuji za tento nádherný film, nepamatuji si kdy sem naposled brečel, ale u tohoto filmu jo...”*

- *“Film ktorý vás chytí za srdce a rozplače. Neskutočná dráma z prostredia Írska. Nádherný, citlivý a nevšedný !”*

- *“Neskutečně silný film. Skoro se to slovy nedá ani popsat. Díky za něj. Měl jsem co dělat, abych se nerozbrečel jak želva :))”*

- *“Celý příběh je krásně završen, nemá megalomanské ambice, ale o to víc potěší a pohladí. Je to hezký, pozitivní a příjemný výlet do Irsku”.*

Není vejce jako vejce

V Tokiu některé děti možná nikdy neviděly slepici a nevidí souvislost mezi ní a vajíčkem. Trendy se ve světě ale mění a kvůli plýtvání potravinami už v nejednom západním městě (velkoměstě) radnice dokonce zajišťovala sama slepice pro občany. Chov slepic je v módě, lidé soutěží, kdo má krásnější kurník a mají je i celebrity. Malá klec s boudou na konci zahrady i ve velkoměstě postačí pro dvě tři nenáročné slepice, které dostanou často i jména. Ideální však je, přivázat jim na klec občas i svazek trávy, aby si uzobly i kousek zeleného.

Neilův děda Cyril se dožil bez Alzheimerova slušných 94 let a většinu svého života snídal vajíčka se slaninou. Mozek a tělo potřebuje koneckonců i cholesterol z jídla, aby se tělo nenamáhalo s vyráběním si ho samo, třeba ze špaget. Ví nejlíp, kolik ho potřebuje, kolik si ho má vyrobit. Zkrátka vajíčko je nejlepší jídlo pro mozek i pro seniory, aby netrpěli Alzheimerovou chorobou a senilitou. Vajíčka jsou superpotravinou, neboť obsahují kromě minerálů a bílkovin i životně důležité živiny, které v rostlinných potravinách nenajdeme.

Tak například **vitamín A**, potřebný v těle na tisíce věcí včetně štítné žlázy. *Neexistuje žádná mrkev, která by ho obsahovala.* Ta obsahuje pouze provitamín A (β-karoten), který těla miminek, cukrovkářů a lidí s nemocnou štítnou žlázou špatně na vitamín A proměňují, a tak jim chybí.

Dále obsahuje **konjugovanou kyselinu linolenovou (CLA)**, látku se silnými protirakovinnými účinky, takže místo dalšího mamografu je možná lepší dát si žloutek navíc.

Zajímavá látka, jakou vajíčka obsahují, je **vitamín K₂**. Do nedávna se sice dával do jednoho pytle s vit. K₁ (na srážlivost krve), ale tělo ho využívá jinak. Vitamín D zajišťuje, abychom strávili vápník, jenže nemá vliv na to, kam ten vápník jde. Je to vit. K₂, který *vápník* v těle distribuuje či *naviguje*, aby šel tam, kam má jít – do zubů, kostí, a aby odešel z měkkých tkání a nevznikaly tak různé žlučnickové kameny a *nezvápenatěly* nám tepny, které pak praskají (ztrácejí pružnost). Někdy se tepny ucoupou a v tom plaku je také dost vápníku, který neměl pána (vit. K₂), který by ho poslal raději do zubů. Vit. K₂ se také stará o to, aby třeba kosti obličej dítěte předčasně nepřestaly růst i pěkně do šířky (a dívky měly kromě širokého úsměvu jednou i širokou pánev) a dítě tak mělo pěkný široký obličej se širokou zubní klenbou s dostatkem místa pro všechny zuby a *nemuselo pak nosit rovnátka* na křivé přetěsnané zuby. Na vitamínu K₂ jsou závislé i speciální tuky v mozku - pitvy mozků lidí s Alzheimerovou chorobou ukázaly, že těchto tuků měli velmi málo.

Vajíčka obsahují i **omega-3 mastné kyseliny** (EPA a DHA) – těch sice existuje více druhů, ale zrovna vajíčka obsahují ty vyšší, dokonalejší. Opět jsou to malé děti, nemocní, ale i některá etnika Irové, Eskymáci), jejichž tělo neumí přeměňovat nižší omega-3 mastné kyseliny (třeba alfa ze lněného semínka) na vyšší.

Vajíčka tyto látky, jako je CLA, omega-3 a vit. K₂ obsahují, **pokud** slepicím přilepšujeme zeleným krmivem, nejlépe popasou-li se na zahradě a pohrabou se i na kompostu a hnojišti. Zda jsou bio či domácí není nutně směrodatné, protože čím méně zeleného a hmyzu slepice sežerou, tím méně těchto látek ve vajíčkách bude. Pase-li se slepice na zeleném, poměr mezi omega-3 a omega-6 je cca 1:1. Pokud vůbec, tak je poměr mění až na 1: 19 ve prospěch omega-6. Příliš mnoho omega-6 ve stravě

může vést k civilizačním nemocem.

Slepice je opravdu prima pták a zbývá už jen vylepšit ty ploty. Psát recept na vajíčka do venkovského listu by určitě bylo nošením dříví do lesa. Každý ví nejlépe, na jaký způsob ho má nejraději.

Ovocné a okrasné školky Litomyšl

Malá velikonoční výstava 28.-29.3. (8:00-17:00)

Výstava rododendronů a azalek 15.-17.5. (8:00-17:00)

Výstava irisů a jarních trvalek 4.-7.6. (8:00-17:00)

Prodejní doba od 9.3.2015-30.6.2015

Po-Pá 8:00-17:00

So 8:00-16:00

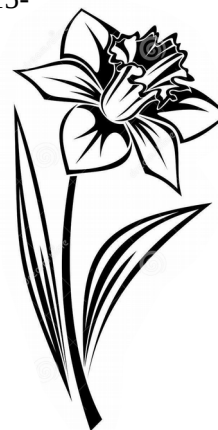
Dětský koutek

Setkání

Pekař peče housky v městě,
kominík mu stojí v cestě.

Jdi mi z cesty, pekaři,
začerním tě na tváři.

Jdi mi z cesty, kominíku,
zabílím tě na nosíku. (František Kábele)

Anglický koutek

Easter /ístr/ - Velikonoce

dog tax /dox taks/ - poplatek ze psů
appropriate treatment /epropriejt trítment/ -
přiměřené čištění

slippery slope /slipri sloup/ - šikmá plocha (doslova:
kluzký svah)

dust bin /dast bin/ - odpadkový koš

municipal waste /mjúnisipl weist/ - komunální
odpady

domestic wastewater treatment plant /domestky
wejstwotr trítment plant/ - domovní čistírna
odpadních vod

round-about /raundebaut/ - kruhový objezd

mole /moul/ krtek

church /čérč/ - kostel, církev

municipality /mjunisipality/ - obec

Vtip

Potkají se dva opilí muži. Jeden se ptá: "Můžu projít mezi váma?" Ten druhý odpoví: "Ano, ale jenom po jednom."